

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 30 lipca 2018 r.

Poz. 3831

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NK-N.4131.31.3.2017.MS2 WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

z dnia 27 lipca 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. z 2018 r. poz. 1103), Wojewoda Dolnośląski zarządza, co następuje:

§ 1. Ulicy o nazwie **Bojowników o Wolność i Demokrację** zlokalizowanej w m. Górze nadaje się nazwę **Obrońców Lwowa**.

§ 2. Wykonanie Zarządzenia Zastępczego powierza się Burmistrzowi Miasta Góra.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki - zwanej dalej "ustawą", nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować (ust. 1). Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989 (ust. 2).

W związku z powyższym, ustawodawca - w art. 6 ust. 1 ustawy - nałożył na właściwe organy jednostek samorządu gminnego obowiązek zmiany obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy nazw ulic, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób, **w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie**. Tym samym, organy stanowiące gmin **w terminie do dnia 2 września 2017 r.** miały możliwość, w ramach przysługujących im kompetencji wynikających z art. 6 ustawy, do dokonania stosownej zmiany nazw ulic na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego.

W myśl art. 6 ust. 2 i 3 ustawy, w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1. Wydanie zarządzenia zastępczego, o którym mowa w ust. 2, wymaga opinii Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1. W zakresie procedury wydawania zarządzeń zastępczych przez wojewodę, przepis art. 2 ust. 3 ustawy stosuje się

odpowiednio. Tym samym, okres oczekiwania na opinię Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego.

W przedmiotowym przypadku Rada Miejska w Górze nie dokonała zmiany obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy nazwy ulicy Bojowników o Wolność i Demokrację zlokalizowanej w Górze, w gminie miejskiej Góra w terminie do dnia 2 września 2017 r.

Wojewoda Dolnośląski pismem z dnia 26 września 2017 r. (sygn. NK-N.40.110.2017.GD1) wystąpił do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie opinii w przedmiocie zgodności nazwy ulicy Bojowników o Wolność i Demokrację z normami wyrażonymi w art. 1 ustawy.

W dniu 23 lipca 2018 r. do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęło pismo Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z dnia 17 lipca 2018 r. (sygn. BUW-940-2(23)/18) zawierające opinię w sprawie nazwy ulicy Bojowników o Wolność i Demokrację.

Mając na względzie treść otrzymanej opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Wojewoda Dolnośląski zauważa, że nazwa przedmiotowej ulicy bezpośrednio nawiązuje do związku kombatanckiego, utworzonego w 1949 r. przez władze komunistyczne Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Miał on zrzeszać byłych uczestników propagandowo interpretowanych „walk narodowyzwoleniczych i rewolucyjnych”, w tym: uczestników rewolucji bolszewickiej, wojny domowej w Rosji, wyselekcjonowanych uczestników powstań narodowych, uczestników wojny domowej w Hiszpanii, wyselekcjonowanych żołnierzy z regularnych formacji wojskowych i konspiracyjnych organizacji zbrojnych z okresu II wojny światowej, więźniów obozów koncentracyjnych, a także działaczy komunistycznych, robotniczych, żołnierzy KBW oraz funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej biorących udział w walkach przeciw podziemiu niepodległościowemu. W statucie związku odwoływano się do programu Polskiej Partii Robotniczej do propagandowych haseł sojuszu ze Związkiem Sowieckim. Władze komunistyczne nie pozwalały na jawną działalność żadnych innych organizacji kombatanckich.

ZBoWiD, jako jedyna koncesjonowana organizacja kombatancka, był szeroko wykorzystywany przez partię komunistyczną w działaniach propagandowych. Kluczową rolę odgrywali w nim działacze komunistyczni — w tym komuniści ze zbrojnych organizacji Polskiej Partii Robotniczej (Gwardii Ludowej, Armii Ludowej), dowódcy z armii Berlinga i Żymierskiego, funkcjonariusze UB i MO. Dopiero z czasem stopniowo umożliwiano w szerszym zakresie nabywanie praw kombatanckich przez żołnierzy Armii Krajowej i frontowych formacji Polskich Sił Zbrojnych. Byli oni w ramach ZBoWiD w pełni podporządkowani zasadom działalności organizacji narzucanym przez partię komunistyczną. Przyjmowani do organizacji kombatancki z niektórych formacji innych niż komunistyczne nigdy nie mieli decydującego wpływu na zasadnicze zręby kształtu ideowo-politycznego organizacji. We władzach ZBoWiD byli m.in. ludzie współodpowiedzialni za budowę systemu komunistycznego, także współodpowiedzialni za zbrodnie stalinowskiej bezpieki. Jednym z elementów walki z Kościołem w okresie stalinizmu było stworzenie przy ZBoWiD tzw. Komisji Księży. Służyła ona jako narzędzie komunistów do rozbijania więzi pomiędzy niższym i wyższym duchowieństwem.

Wobec powyższego, w sposób niebudzący wątpliwości należy stwierdzić, że nazwa ulicy - Bojowników o Wolność i Demokrację, jako stanowiąca symbol komunizmu jest niezgodna z art. 1 ustawy, co zostało również potwierdzone przez Instytut Pamięci Narodowej w opinii z dnia 17 lipca 2018 r.

Mając na uwadze powyższe zarządza się, jak na wstępie.

Na podstawie art. 5 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje jednostce samorządu terytorialnego skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Wojewody Dolnośląskiego, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewoda Dolnośląski:
P. Hreniak